

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	4 augustus 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap Servicebureau
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2022-0347	REFERENTIE	
NUMMER	8248EFEC	DOORKIESNUMMER	
UWBRIEF VAN	22 februari 2022	FAX	
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Karel Fabritiusstraat 3 in Veenendaal

Op 22 februari 2022 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Sweco Nederland B.V. namens Gemeente Veenendaal, voor de locatie Karel Fabritiusstraat 3 in Veenendaal (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2022-0347.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Wij verlenen de ontheffing voor de periode van 1 september 2022 tot en met 1 september 2027. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 *Voorschriften* en bijlage 4 *Voorgestelde maatregelen* en moeten worden nageleefd.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het huidige gebouw van de Vereniging voor natuur- en milieueducatie (IVN), aan de Karel Fabritiusstraat 3, te Veenendaal. De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. De werkzaamheden bestaan uit sloop van het huidige IVN-gebouw en nieuwbouw van het Integraal Kind Centrum (IKC). U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 september 2022 tot en met 1 september 2027.

III. Procedure

Op 4 april 2022 en 3 juni 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

"Voor het programma van het IKC Franse Gat is 3.000 m² nodig, wat fors ruimtebeslag betreft. De drie locaties van de huidige scholen in het Franse Gat zijn niet geschikt voor de bouw van een school met deze omvang en met de benodigde buitenruimte. In dit kader is er een locatieonderzoek uitgevoerd in de wijk om de meest geschikte plek voor een IKC in het Franse Gat te bepalen. In het Franse Gat is weinig beschikbare ruimte aanwezig voor de bouw van een dergelijk IKC. Slechts vier locaties konden in potentie de ruimte bieden voor het gebouw. Dit waren de voormalige Vuurvlinder aan de Patrimoniumlaan, een locatie aan de Adriaan van Ostadelaan, het IVN gebouw aan de Karel Fabritiusstraat, en school Juul aan de Terborchstraat. Locatie 1 bleek is niet groot genoeg voor het hele programma met schoolplein. Locatie 2 is groot genoeg, maar hiervoor moeten negen huurwoningen gesloopt worden wat minder wenselijk is, omdat dit procesmatig complex en financieel onzeker is. Locatie 4 is groot genoeg, maar heeft weinig ruimte voor een schoolplein. Voor het spelen kan de huidige speelveld achter de woningen van de Ostadelaan gebruikt worden. Hiervoor moet echter de weg overgestoken worden en staat een trafhuisje in de weg waardoor deze locatie minder geschikt is. Voor locatie 3 geldt dat de gemeente reeds eigenaar is van het perceel. Ook ligt de benodigde verkeersstructuur er al en door de aanwezigheid van het openbaar groengebied is er voldoende speel- en groenruimte. De benodigde ruimte maakt wel dat het gebouw in drie bouwlagen moet worden gebouwd. Door de achtergelegen Sionskerk is dit echter goed in te passen. Dit maakt dat na zorgvuldige overweging deze locatie, de huidige locatie van het IVN naast de Sionskerk, de meest geschikte locatie is voor de realisatie van het IKC. Het college van B&W heeft op 11 juni 2019 dan ook als zodanig besloten in een principebesluit."

Werkwijze

"Er zijn voor wat betreft een andere werkwijze, zoals renovatie in plaats van sloop, geen bevredigende alternatieve opties. Het huidige IVN-pand is meer dan 40 jaar oud en is qua grootte en oppervlakte onvoldoende om te voorzien in de benodigde capaciteit voor het nieuwe IKC. De toekomstige school wordt driemaal zo groot en energieneutraal, klimaatadaptief en circulair gebouwd. Hetzelfde kan niet worden gerealiseerd met louter renovatie van het IVN-pand."

Periode

"Met de uitvoering wordt specifiek rekening gehouden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. Sloop zal namelijk pas aanvangen nadat het pand ongeschikt is gemaakt in de periode van 15 april tot 15 mei of 1 september tot 15 oktober, en zeker is dat er geen vleermuizen meer in het pand aanwezig zijn. Er is daarom dus geen betere planning die minder effect teweeg brengt."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soort optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U geeft hierover het volgende aan:

"Om kinderen gelijke kansen te geven is onderwijs en voorschoolse voorzieningen van essentieel belang. Dit is zeker van belang in een aandachtswijk als het Franse Gat. Op dit moment is in het Franse Gat het onderwijs versnipperd over drie verschillende locaties. Hierdoor is het aanbieden van een voorschoolse voorziening niet mogelijk. Met de realisatie van IKC Franse Gat komt het onderwijs op één locatie, samen met een voorschoolse voorziening. Daarnaast geeft de realisatie van IKC Franse Gat invulling aan de opgave om energieneutraal te worden. Van de huidige drie gebouwen zijn

er namelijk twee zeer verouderd. Het derde gebouw wordt ingezet om de welzijnsfunctie in het Franse Gat te behouden. Deze is momenteel gehuisvest in een tijdelijke (verouderde) locatie. Het behouden van een welzijnsfunctie is van belang om de leefbaarheid in de wijk te behouden en/of te vergroten."

Uit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2024 van 9 september 2020 is inderdaad gebleken dat er sprake is van een ongunstige situatie met betrekking tot de huidige onderwijsgebouwen. De onderwijshuisvestingen in verschillende gedeelten van Veenendaal hebben tegenovergestelde trends; sommigen dalen in het aantal leerlingen en anderen hebben juist onvoldoende ruimte vanwege een overschot aan leerlingen. Dit heeft nadelige financiële en sociale gevolgen. Door een integrale voorziening voor onderwijs en ontwikkeling te realiseren, dus het aantal onderwijslocaties te verminderen, wordt de leegstand teruggedrongen en neemt de omvang per locatie toe, waardoor locaties effectiever benut kunnen worden.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de gewone dwergvleermuis.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één zomer- en paarverblijfplaats vastgesteld aan de oostzijde van het IVN-gebouw. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten. De locatie van de aangetroffen verblijfplaats is weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor en is een wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Om deze reden kan de huidige situatie van de populatieomvang worden beoordeeld als gunstig. Er zijn geen duidelijke uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen, maar wel zijn er aanwijzingen dat de landelijke trend van de populatieomvang is toegenomen. Het verspreidingsgebied van de gewone dwergvleermuis beslaat heel Nederland en wordt daarom in de huidige situatie beoordeeld als gunstig en de trend van het verspreidingsgebied beoordeeld als stabiel. Mede door de vermoedelijke afname van geschikte verblijfplaatsen in de toekomst is het toekomstperspectief ongunstig - ontoereikend.² Momenteel zijn er geen aanwijzingen dat de situatie in de provincie Utrecht afwijkt van de landelijke situatie. De gewone dwergvleermuis staat niet op de Rode Lijst.

Er zijn geen nauwkeurige gegevens bekend van de populatie gewone dwergvleermuizen in Veenendaal. In verband met de renovatie van het woningbestand van onder andere Patrimonium in Veenendaal wordt door Sweco al enige jaren vleermuisonderzoek gedaan door de hele plaats heen. Hieruit is gebleken dat de gewone dwergvleermuis een algemene soort is die overal in Veenendaal geregeld waargenomen wordt, en waarvan geregeld verblijfplaatsen worden gevonden. Zo zijn in de periode 2018 – 2020 17 verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld in de wijk 'het Franse Gat' in Veenendaal. Derhalve kan worden aangenomen dat de lokale staat van instandhouding van de soort gunstig is.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden wordt er één jaarrond beschermde verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernield, wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld.

De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten.

² Goutbeek, A.B., (2018). *De staat van instandhouding. Factsheets voor 25 soorten in Gelderland*. Arcadis

Voorschriften 7, 8, 9, 14, 15 en 16 zijn opgelegd omdat er nog veel onduidelijkheid is over de tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen. Deze voorschriften zullen borgen dat de tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen op geschikte locaties geplaatst worden, van de juiste materialen en geschikte omvang zijn, en voldoende gewenningsperiode kennen.

In het activiteitenplan van 3 februari 2022 wordt beschreven dat "*indien deze oplossingen in de spouwmuur technisch niet mogelijk of wenselijk blijken te zijn, worden vleermuiskasten ingebouwd of maatwerk geleverd*". Wij gaan niet akkoord met maatwerk als permanente mitigerende maatregelen, omdat wij dit niet kunnen toetsen. Wij gaan daarom alleen akkoord met permanente mitigerende maatregelen in de vorm van ruimte in de luchtspouw en/of het schuine dak beschikbaar stellen (voorschrift 16) en/of inbouw van vleermuiskasten (voorschrift 14 en 15).

Daarnaast is als optie van ongeschikt maken "*na uitvliegen (gecontroleerd door ter zake kundige ecoloog) de invliegopening dichtzetten*" voorgesteld in het activiteitenplan van 3 februari 2022. Wij gaan niet akkoord met deze methode van ongeschikt maken, omdat hiermee niet genoeg gewaarborgd wordt dat er nog vleermuizen in de verblijfplaats aanwezig zijn. Wij gaan daarom alleen akkoord met het ongeschikt maken aan de hand van exclusion flaps en/of het creëren van tocht.

Door de uitvoering van de maatregelen worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties met minimaal een half jaar gewenningsperiode. De vastgestelde verblijfplaats wordt voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaats. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 en bijlage 4 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

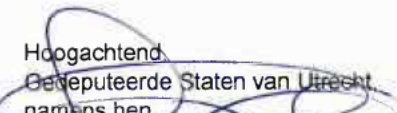
Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Sweco Nederland B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Veenendaal.

Hoogachtend
Gedeputeerde Staten van Utrecht
namens hen

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.
7. Er dienen minimaal vier tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst te worden binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, maar buiten de invloedssfeer van de activiteiten. Deze tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen het type VK WS 02 of vergelijkbare 'type A' (Kennisdokument Gewone dwergvleermuis) modellen te zijn. Daarnaast dienen deze tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen op verschillende locaties en op verschillende windrichtingen geplaatst te worden om variatie in microklimaat te creëren.
8. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen op minimaal 3 meter hoogte opgehangen te worden, vrije aanvliegroute te hebben, vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten het bereik van predatoren te zijn.
9. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen minimaal een half jaar gewenningsperiode te kennen in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis (april t/m oktober) voor het ongeschikt maken van de aanwezige verblijfplaats.

Tijdens de werkzaamheden

10. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige³ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.

³ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
12. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
13. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan van 3 februari 2022 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.
14. Indien gekozen wordt om vleermuiskasten in te bouwen als permanente alternatieve verblijfplaatsen, dienen er minimaal vier geplaatst te worden. Deze inbouwstenen dienen het type VMPM1 (Unitura) te zijn of een vergelijkbaar model met een minimum afmeting van 50 cm hoog en 20-30 cm breed. Daarnaast dienen deze inbouwstenen op verschillende locaties in het gebouw op verschillende windrichtingen geplaatst te worden om variatie in microklimaat te creëren.
15. De invliegopening van de permanente alternatieve verblijfplaatsen dienen op minimaal 3 meter hoogte opgehangen te worden, vrije aanvliegroute te hebben, vrij van kunstlicht, vrij van verstoring en buiten het bereik van predatoren te zijn.
16. Indien gekozen wordt om ruimte in de spouw of het schuine dak beschikbaar te stellen als permanente alternatieve verblijfplaats, dienen er minimaal vier toegangslocaties aangebracht te worden en dient de totale beschikbare ruimte minimaal vier keer de oppervlakte van een 'type A' vleermuiskast (Kennisdocument Gewone dwergvleermuis) te betreffen.

Na afloop van de werkzaamheden

17. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Locatie plangebied

(bron: "Activiteitenplan IKC Veenendaal" van 3 februari 2022)

Bijlage 3: Locatie aangetroffen verblijfplaats

(bron: "Activiteitenplan IKC Veenendaal" van 3 februari 2022)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

4 Maatregelen

4.1 Compensatieopgave

In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van de soortgerichte inventarisaties en de effectanalyse beschreven. Hieruit blijkt dat de één rust- en verblijfplaats van gewonde dwergvleermuis wordt aangetast met de voorgenomen ingreep. Om effecten tot een minimum te beperken en de gunstige staat van instandhouding te kunnen waarborgen, worden passende maatregelen getroffen. Deze maatregelen worden in onderstaande paragrafen nader beschreven. Het gaat zowel om mitigerende

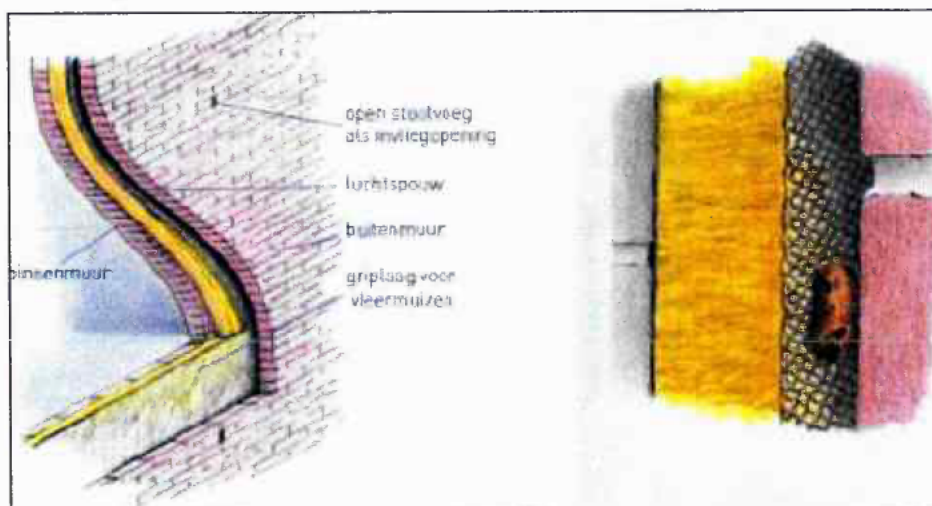
(verzachtende) maatregelen als compenserende maatregelen. Er wordt bij de compensatie ingezet op natuurinclusief bouwen als de norm, met onder andere inbouwvoorzieningen voor vleermuizen.

Conform het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis is een compensatiefactor x4 toegepast, wat betekent dat het verlies van de zomer-/ paarverblijfplaats wordt gecompenseerd met minimaal vier alternatieve verblijfplaatsen. Dit geldt voor zowel tijdelijke als permanente voorzieningen.

4.2 Compenserende maatregelen

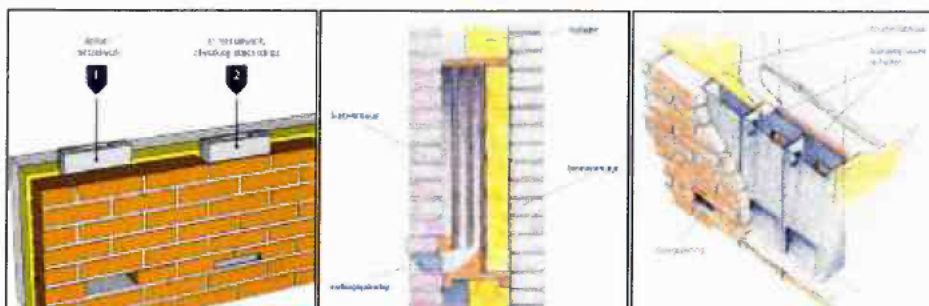
Er wordt zorg gedragen dat in de nieuwbouwpanden permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen worden gerealiseerd. Bij de nadere bouwkundige uitwerking zullen de compenserende maatregelen concreet worden uitgewerkt. Het zal in ieder geval conform zowel de folder *vleermuisvriendelijk bouwen* (Zoogdiervereniging) als het kennisdocument van de gewone dwergvleermuis gebeuren.

De insteek is om bij de nieuwbouw de luchtsponw op de kopse kanten in verschillende windrichtingen geschikt en toegankelijk te maken voor vleermuizen (figuur 4.1). Dan vormt het pand als het ware één hele grote vleermuiskast met een hogere buffercapaciteit (temperatuur) dan inbouwkasten en een diversiteit aan microklimaten. Op deze manier vindt een ruime overcompensatie plaats. Bij voorkeur wordt gezorgd dat vleermuizen de hoek om kunnen kruipen, om het mogelijk te maken dat ze de meest geschikte plekjes kunnen opzoeken, afhankelijk van de weersomstandigheden. In de spouw wordt, afhankelijk van het type materiaal, een griplaag aangebracht. Een vleermuis heeft namelijk een ruwe ondergrond nodig om zich vast te kunnen grijpen en om weg te kunnen kruipen. Zo kunnen bijvoorbeeld bij gebruik van steenwol of glaswol dunne ruwe platen tegen het isolatiemateriaal worden aangebracht. Bij gebruik van (isolatie)platen worden de platen opgeruwd of wordt er kunststof gaas aan bevestigd.

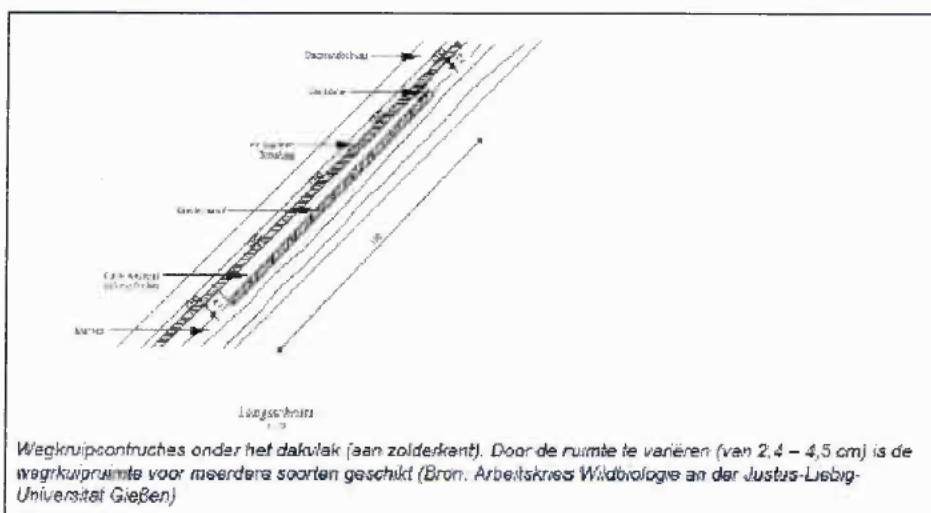
Figuur 4.1 Voorbeeld van spouwruimte in stenen muur, geschikt en toegankelijk voor vleermuizen. Bron: Zoogdiervereniging

Indien deze oplossingen in de spouwmuur technisch niet mogelijk of wenselijk blijken te zijn, worden vleermuiskasten ingebouwd of maatwerk geleverd. Vleermuiskasten worden in de kopse gevels ingebouwd. Grotere vleermuiskasten of geschakelde vleermuiskasten hebben hierbij de voorkeur boven kleine vleermuiskasten (figuur 4.2). Dit zijn bijvoorbeeld vleermuiskasten van het type VMPM1 (Unitura), of vergelijkbaar. Maatwerkoplossingen zijn bijvoorbeeld voorzieningen in de dakgootbetimmering en in schoorstenen.

Figuur 4.2 Grote en schakelbare inbouwweermuiskasten

Ook zijn bij schuine daken voorzieningen mogelijk door het aanbrengen van een spleetvormige ruimte (van circa 3 cm), waarin vleermuizen kunnen wegluipen (figuur 4.3). Deze kan zich boven of onder het dakbeschot bevinden. Daartoe worden invliegopeningen gerealiseerd door een ruimte van circa 3 centimeter breed, bijvoorbeeld door ruimte te laten tussen de kantpannen en de muur. Dit is dus enkel mogelijk wanneer het IKC een schuin dak zal hebben, platte daken zijn voor vleermuizen niet geschikt.

Figuur 4.3 *Meermuisverblijf onder het dakvlak*

In ieder geval het minimum aantal voorzieningen gerealiseerd zoals beschreven paragraaf 4.1. De inbouwvoorzieningen worden aan verschillende zijden geplaatst, waarmee rekening wordt gehouden met een diversiteit aan microklimaten.

4.3 Mitigerende maatregelen

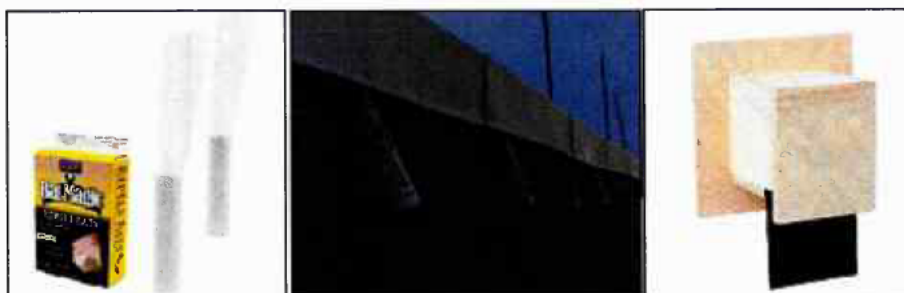
Conform de richtlijnen uit het kennisdocument worden de volgende mitigerende maatregelen getroffen;

4.3.1 Ongeschikt maken huidige verblijfplaats

Er worden maatregelen genomen om te voorkomen dat vleermuizen worden gedood of verwond tijdens de sloop van het pand. Er wordt voor gezorgd dat de vleermuizen het pand verlaten voordat er sloopwerkzaamheden plaatsvinden.

Dit kan bewerkstelligd worden middels de volgende maatregelen:

- Omdat de verblijfplaats mogelijk jaar rond gebruikt wordt, wordt deze voorafgaand aan de sloop ongeschikt gemaakt in de minst kwetsbare periodes voor de gewone dwergvleermuis. Dit zijn periodes half april tot half mei en 1 september tot en met half oktober. Deze periodes vallen in de actieve periode, maar buiten de kraamperiode en winterperiode. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De methode waarmee dit gebeurt en de geschiktheid voor de uitvoering wordt bepaald door een deskundige op het gebied van vleermuizen. Ongeschikt maken kan door:
 - Gebruik te maken van zogenaamde exclusion flaps of exclusion tubes (figuur 4.4). Deze flaps en tubes zorgen ervoor dat vleermuizen hun verblijfplaats kunnen verlaten, maar niet meer terug kunnen keren;
 - Na uitvliegen (gecontroleerd door ter zake kundige ecooloog) de invliegopening dichtzetten;
 - De spouwmuur en de ruimte onder het dak ongeschikt te maken door het creëren van tocht. Dit kan door op verschillende plekken en hoogten grote gaten in de spouwmuur te maken of de hoeken open te trekken en de eerste rijen dakpannen handmatig te verwijderen.
- De bestaande verblijfplaats wordt pas ongeschikt gemaakt, circa 6 maanden nadat de tijdelijke nestkasten zijn opgehangen (paragraaf 4.3.2). Dit om vleermuizen voldoende tijd te geven om te wennen aan de nieuwe voorzieningen.
- Boven genoemde maatregelen worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen. Sloop mag pas na vrijgave van de deskundige aanvangen.
- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld, waarin alle maatregelen worden vastgelegd. Dit werkprotocol zal tijdens de werkzaamheden op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend worden gemaakt.

Figuur 4.4 Exclusion tubes (links en midden) en exclusion flap (rechts)

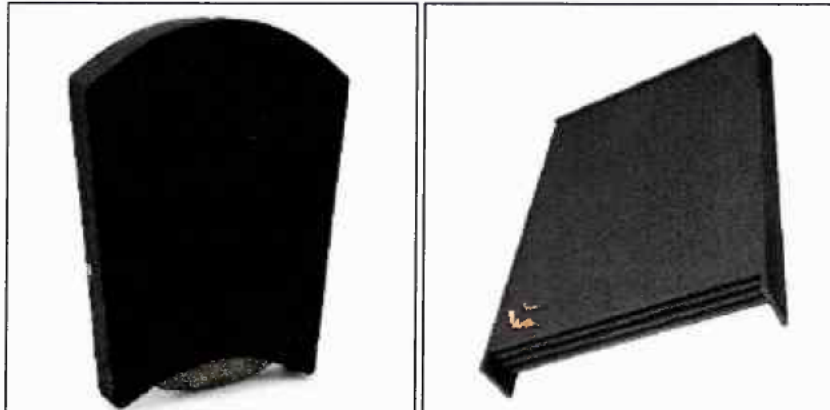
4.3.2 Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

In de directe omgeving zijn voldoende alternatieve plekken waar de vleermuizen naar uit zouden kunnen wijken. In het overige deel van de wijk Franse Gat zijn vele gebouwen aanwezig die geschikte verblijfplaatsen bieden voor de soort. Gebouwen in de omgeving kunnen dan ook prima dienen als alternatief. Gewone dwergvleermuizen maken namelijk gebruik van een netwerk van gebouwen waarin ze afwisselend verblijven (bron: kennisdocument gewone dwergvleermuis BIJ12).

Het is dan ook zo goed als zeker dat het individu in het plangebied reeds bekend is met andere verblijven in de omgeving. Uit *zorgvuldigheid* worden in de directe omgeving van het plangebied tijdelijke verblijfplaatsen aangeboden in de vorm van vleermuiskasten. Deze vleermuiskasten dienen als overbrugging totdat de permanente voorzieningen zijn gerealiseerd.

Dit wordt gedaan door vier vleermuiskasten van het type VK WS 02, of vergelijkbaar, op te hangen (figuur 4.5). Verblijfsplaatsen welke standaard voldoen aan bovenstaande voorwaarden worden onder meer verkocht door Vivara Pro, Waveka, Unitura, Faunus, Bats&Birds etc. Het exacte type kast dat zal worden gebruikt als tijdelijke voorziening zal nader worden bepaald door de uitvoerder in samenspraak met de begeleidende ecooloog. De exacte locaties worden tevens in samenspraak met de begeleidende ecooloog bepaald. In ieder geval worden zij zo dicht mogelijk maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst, maar buiten de invloedssfeer van de activiteiten.

De kasten worden tijdig voordat de sloopwerkzaamheden aanvangen opgehangen om de vleermuizen de tijd te geven deze nieuwe verblijven te ontdekken. De adressen waar zij zijn opgehangen worden, samen met ophangdatum en fotomateriaal, genoteerd in het logboek. De kasten blijven minimaal hangen tot een jaar nadat de permanente verblijven beschikbaar zijn om de vleermuizen weer de kans te geven te wennen aan de permanente voorzieningen.

Figuur 4.5 Voorbeelden toe te passen tijdelijke vleermuiskasten, links houtbetonnen vleermuiskast en rechts één met meerdere lagen van multiplex en spuitkurk.

4.4 Effectiviteit

Bovenstaande maatregelen zijn effectief bewezen voor de gewone dwergvleermuis. Door de nieuwbouw geschikt en toegankelijk te maken voor vleermuizen wordt in de toekomstige situatie voldoende gecompenseerd. Om de tijd tussen sloop en nieuwbouw te overbruggen worden vleermuiskasten opgehangen. Dit samen met de aanwezigheid van geschikte gebouwen in de directe omgeving zorgt ervoor dat er ten alle tijden voldoende uitwijkmogelijkheden zijn. Door het werken buiten de kraamperiode en het tijdig ongeschikt maken wordt het doden en verwonden voorkomen en wordt verstoring geminimaliseerd. Met bovenstaande maatregelen wordt verstoring tot een minimum beperkt en wordt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis gewaarborgd.

Het ongeschikt maken van de bebouwing kan pas na het plaatsen van alternatieve nest- en verblijfplaatsen starten. Daarbij wordt aangemerkt dat in de gewenningsperiode voor vleermuizen enkel de maanden tussen april en oktober meegeteld mogen worden, omdat zij in deze (actieve) periode in staat zijn om de nieuwe verblijfplaatsen te vinden en te inspecteren. Voor vogels is om dezelfde reden het ook raadzaam de alternatieve maatregelen te realiseren vóór de start van het broedseizoen. Onderstaande planning is daarom het meest gunstig.

Soort	Kwetsbare periode											
Gewone dwergvleermuis												
Algemene broedvogels												
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Mitigerende maatregelen nemen	Tot een jaar nadat de permanente nestlocaties gerealiseerd zijn laten hangen											
Gewenningsperiode												
Ongeschikt maken												
Aanvang sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden												
Activiteit	Uitvoering werkzaamheden											

4.5 Begeleiding en vastlegging

De werkzaamheden worden begeleid door een ecooloog deskundig op het vlak van vleermuizen. De ecologische begeleiding en afspraken worden beschreven in een logboek, onderdeel van een ecologisch werkprotocol. Ook wordt in dit logboek een duidelijk overzicht bijgehouden van de noodzakelijk en reeds getroffen mitigerende en compenserende maatregelen.

(bron: "Activiteitenplan IKC Veenendaal" van 3 februari 2022)